

Nr 235.

Godkänd av första kammaren den 3 juni 1921.
Godkänd av andra kammaren den 3 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen i fråga om åtgärder för utbetalande månatligen av statspensioner.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 19.)
(Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har gjorts framställning därom, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas i syfte att utbetalande av statspension måtte kunna ske månadsvis i stället för som nu kvartalsvis.

Över motionen hava yttranden infordrats från statskontoret ävensom från Sveriges statstjänstemannanämnd, föreningen pensionerade officerare och svenska järnvägsmannaförbundet.

Såsom av statskontorets yttrande framgår har detta ämbetsverk i sin ordning infordrat yttranden från en del ämbetsverk och pensionskassor, nämligen från järnvägsstyrelsen, generalpoststyrelsen, generaltullstyrelsen, telegrafstyrelsen och domänstyrelsen, arméförvaltningens civila departement, vattenfallsstyrelsen samt direktionerna för arméns pensionskassa, civilstatens änke- och pupillkassa, statens järnvägars änke- och pupillkassa, tullstatens enskilda pensionsinrättning, telegrafverkets änke- och pupillkassa samt elementarlärarnas änke- och pupillkassa.

Av de inhämtade yttrandena samt vad riksdagen i övrigt erfarit har framgått, att beträffande utbetalning av pensioner till pensionerade tjänstemän, vilket motionen huvudsakligen torde avse, olika förfaringssätt praktiseras på olika håll. Under det postverket, tullverket och telegrafverket sedan lång tid tillbaka utbetalt pensioner månadsvis, hava inom statens järnvägar pensionerna utbetalts kvartalsvis. Arméns officerare erhålla fortfarande, trots framställning om månadspension från föreningen pensionerade

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml Nr 235—238.

officerare, sina pensioner kvartalsvis, medan för flottans f. d. officerare månadspension är genomförd. Det måste förefalla oegentligt att i längden uppehålla berörda olikheter.

Det torde icke behöva ingående motiveras, varför en utbetalning månadsvis ställer sig förmånligare för pensionstagarna själva. I de från tjänstemannahåll inkomna yttrandena har också den månatliga utbetalningen utan meningsskiljaktighet framhållits som ett önskemål. Såväl i offentlig som enskild verksamhet är det så gott som allmänt vedertaget att löntagare och lönearbetare åtnjuta inkomster månatligen eller för varje vecka. Även för pensionstagare från pensionsstyrelsen är tillfälle berett att erhålla pensionsunderstöden månatligen. Under sådana förhållanden synes det riksdagen naturligt, att man icke bör utan synnerligen tungt vägande skäl motsätta sig den reform motionären föreslagit.

De mot förslaget gjorda invändningarna avse, utom i fråga om de minsta pensionsbeloppen, huvudsakligen det ökade besvär och de större kostnader, en omläggning av utbetalningssättet skulle medföra. Riksdagen anser för sin del, att dessa synpunkter icke få vara avgörande. Ofta torde också svårigheterna hava överskattats genom att man icke tagit hänsyn till de arbetsbesparande metoder och maskinella anordningar, som kunna genomföras vid arbete av ifrågavarande slag. För myndigheter, som i större omfattning utbetala pensionsbelopp genom postanvisning, kan t. ex. användningen av s. k. adresseringsmaskin medföra, att postanvisningarna, i synnerhet då det gäller belopp, som icke växla för de olika månaderna, kunna utskrivas på en bråkdel av den tid, som nu åtgår för skriv- och kollationeringsarbete. Säkerligen skulle de av arméns pensionskassa i dess yttrande i ämnet beräknade kostnaderna på angivet sätt kunna betydligt reduceras.

De betänkligheter, som i övrigt framhållits, avse i regel de mindre pensionsbeloppen, vilka ansetts vara för små att sönderdela. Säkerligen ha dessa betänkligheter åtskilligt fog för sig och det torde vara nödvändigt att uppställa en gräns, under vilken månadsutbetalning ej bör ske. Möjligen kan denna göras beroende av de olika förhållanden, som gälla för skilda kategorier av pensionstagare.

Då riksdagen sålunda ansett, att avgörande skäl tala för utbetalning månadsvis av mera betydande pensionsbelopp, har riksdagen intagit den ståndpunkten, att reformen bör genomföras snarast möjligt. Den omständigheten, att omläggningen på många håll sedan länge varit genomförd, har riksdagen ansett utgöra ett bevis för att reformen på ytterligare en del håll bör kunna realiseras utan att föregås av alltför vidlyftiga utredningar. Därest spørsmålet skulle hopkopplas med den av statskontoret berörda frågan om en allmän revision av den civila pensionslagen eller det likaledes på

dagordningen stående strävandet att centralisera hela det statsunderstödda pensionsväsendet, kunde det möjligen inträffa, att en lösning icke kunde vinnas i de nuvarande pensionstagarnas livstid.

Vad riksdagen ovan anfört gäller de pensioner, som utbetalas av statens egna verk och myndigheter. I fråga om de pensioner, som utbetalas av de särskilda pensionskassorna, gäller, att en ändring i utbetalnings sättet icke kan genomföras annat än efter beslut av kassans egna organ. Initiativet till och genomförandet av en ändring torde därför i dylika fall böra överlämnas till anstalterna själva.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för att, utöver vad som redan nu är fallet, pensioner, som utbetalas av statens egna verk och myndigheter, må utanordnas månadsvis, där sådant kan anses fördelaktigt för pensionstagarna.

Stockholm den 3 juni 1921.

Med undersåtlig vördnad.
